

KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

18

Aralık
1977
yıl : 2
29-8

KADINLARIN SAVAŞIMI DEMOKRASİ SAVAŞIMINA GÜÇ KATIYOR

Ankara

5 Kasım cumartesi günü İKD Ankara Şubesi'nin düzenlediği «Pahalılık, İşsizlik ve MCVİ Protesto» mitingine anneler, babalar, nineler kucaklarında bebekleriyle gençler kadınlar katıldılar. Binlerce kadın katılımı miting ve yürüyüş Tandoğan Alanında başladı. İstasyon, Samanpazarı ve Cebeoğlu'dan geçen kortej Kurtuluş Alanında içilen andla dağıldı.

Adana

6 Kasım pazar günü Adana İKD Şubesi, Antakya, Samandağı, İskenderun ve Mersin'den gelen emekçi kadınların da katılımıyla «Pahalılık Protesto Yürüyüşü» düzenlemiştir. Ellerinde tencereler, boş filelerle yürüyüşe katılan kadınların Güney Bölgelerindeki bu ilk eylemi büyük bir sempati toplamış ve halktan geniş destek görmüştür.

Bursa

Bursa'da da savaşa, sömürüye, açlığa, pahalılığa, işsizliğe karşı olan ilerici kadınlar çevre köylerden gelen emekçi kadınların katılımıyla bir yürüyüş düzenleyerek barışa, mutluluğa, insanca bir yaşama olan özlemlerini dile getirdiler.

BAŞYAZI

11 Aralıkta tüm yurtda yerel seçimler yapılacak. Bu seçimlerde de ilerici, demokrasiden yana güçlere büyük görevler düşüyor. 5 Haziran genel seçimlerinden sonra iktidar koltuğuna yerleşmeyi başaran MC partileri ülkemizi bugüne kadar görülmedik bunalımlara sürüklediler. Yaptıkları eşi görülmemiş zamlarla halkımızı açlığa, sefalete, ölüme ittiler. Küçük büyük demeden sokaklarda evlatlarımızı kurşunladılar. İşçilerimizin haklarını vermeyerek aylardır grevlerin uzamasına sebep oldular. Bir çok işçiyi, suç olan lokavtlarla, çocuğuyla, coluğuyla sokak ortasında işsiz bıraktılar. 2. MC'nin tüm bu yaptıkları bizlerin, ilericilerin bu seçimlerdeki görevlerimizin ne ka-

mc'ye oy yok!

dar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Çünkü MC partileri bu seçimlerde de, halka refah vaat etmekten, büyük Türkiye hayalleriyle halkımızın karşısına çıkmaktan yine çekinmeyeceklerdir. Bu gericielerin, faşistlerin yaptıklarının acısını omuzlarında en çok duyan biz kadınlara düşen başlıca görev de MC partilerinin tirmanmasına örgütlü bir şekilde fırsat vermemek, bu partileri geriletme- tir.

11 Aralık yerel seçimleri de, ilerici güçlerle gerici güçler arasındaki bir mücadeledir. Ancak, bu seçimlere işçi sınıfımız kendi bağımsız adayları ile katılmıyor. Halkımız ön seçimlerde kendi istediği ve gerçekten ilerici olan aday-

ları seçme elanını bulamamıştır. İlerici geçinen kimi adaylar MC partileri ile açık-gizli yakınlaşmalar içindedirler. Gerici dirler. Bu nedenle bu seçimlerde halkımızın gerçek istemleri yansıyamayacaktır. Ne var ki bütün bunlar yerel seçimlere en geniş bir şekilde katılmamızı, oy kullanmamızı engellememelidir. Oylarımızı bölmeden MC partilerine ve onların faşizmi tirmandırmalarına karşı olduğumuzu göstermek görevimizdir.

Herşeye rağmen seçimlere girebilen ilerici, namuslu adaylar da vardır.

Görevimizin MC partilerinin güçlendirilmemesi olduğu unutulmamalıdır. MC'ye kesinlikle oy verilmemelidir. Onlara yeni mevziler,

belediye başkanlıkları kazandırılmamalıdır. Bu hedefe dikkat etmek koşulu ile ilerici geçinen fakat gerçekte sağ politika izleyen adaya oy veremeyelim. İlerici, namuslu, gerçekten halktan yana adayları seçelim.

Bizlere düşen diğer görevler, yığınlar halinde mitinglere katılmak, toplantılara katılmak, anti-faşist, anti-emperyalist taleplerimizi ortaya koymak, gerici adayları mahallelerimizde konuşturmamak, boykot etmek, kendi mahalli sorunlarımızı dile getirmek, faşist sloganları duvarlarımızdan silmek, yerlerine kendi taleplerimizi dile getiren sloganları yazmak olmalıdır.

Parolamız, MC partilerine oy yok.

Kapitalist sistemin yarattığı hayat pahalılığı, tüm emekçi halkımızla birlikte yurdumuzda yüklediği işlev yüzünden en çok kadınlarımızı ezmektedir.

Faşistlerin kurşunlarıyla bir çok yavrusunu yitiren analar, hükümetin yaptığı son zamlardan sonra sağ kalan çocuklarına da bir kaşık sıcak aş pişiremez olmuştur. Et, süt, yumurta ve başkaca insan yaşamı için temel olan besinler artık eve girmez olmuştur.

Türkiye'de bir avuç vurguncu, lüks tüketim içerisinde günlük gün ederken milyonlarca insan hayat pahalılığı karşısında inilemektedir.

Bugünkü bozuk düzen ve onun siyasi temsilcisi MC yıkılıp yerine emekçi halk, kendi iktidarını kurduğu zaman kurtulacaktır. O günler usak değildir.

İlerici kadınlarımızın pahalılığı yeren haklı eylemlerini yürekten destekler, saygılar sunarız.

Mustafa Gazalci Altan Tuna Nizamettin Çoban
Denizli Milletvekili Çanakkale Milletvekili Kütahya Milletvekili

Hüseyin Kalemli Süleyman Genç Mustafa Öztin
Konya Milletvekili İzmir Milletvekili İzmir Milletvekili

Cavittin Yenil Necati Cebe
Bursa Milletvekili Balıkesir Milletvekili

Demir Ali Çelik
Konya Milletvekili

Hüseyin Deyim
Konya Milletvekili

Nedim Bekhan
Adana Milletvekili

İsmail Habib Öztürk
Adana Mu.

Berkim Topkaya
Manisa Milletvekili

İzmir

• 5 Kasım 1977'de İzmir'de de «İşsizliği, Pahalılığı ve Faşizan Baskıları Protesto Mitingi» yapıldı.

Tüm ilerici - demokratik güç ve kuruluşun katılmasıyla gerçekleştirilen yürüyüşte ilerici kadınlar da çocuklarıyla, boş tencere ve tüpleriyle yerlerini aldılar.

Çaycuma

• 20 Kasım 1977 günü Çaycuma'da tüm demokratik kuruluşların da katılımıyla yapılan «Pahalılık, İşsizlik, Faşist Baskılar ve Öğretmen Kıyımlarını Protesto» mitingine İKD'de yığinsel bir şekilde katıldı. Kucaklarında çocuklarıyla yürüyüşe katılan kadınlar halktan büyük sempati topladılar. Mitingde İKD temsilcisi de konuştu. Tüm ilerici ve demokratik güçler UDC'de birleşmeye çağrıldı.

← **CHP'li sayıların destek mesajı**

HAZIRLAYAN :
İKD ZONGULDAK GAZETE
BÜROSU

yol yok su yok hastalık çok

Zonguldak'ın Karaelmas Mahallesi birçok sorunları bulunan bir gecekondu bölgesidir.

Mahalleliler bize dertlerini şöyle anlattılar:

Mahallede kusma, ishal, yüksek ateşle başlayan bir salgın hastalık var. Çok kişi şimdi hastanede yatıyor. Doktorlar bağırsak enfeksiyonu, bağırsak bozukluğu diyorlar, tifo diyorlar.

Biz kolera olduğunu sanıyoruz. Karaelmas İlkokulunun karşısında oturan 19 yaşında bir genç bu hastalık sonucu öldü.

Devamlı yayılmakta olan hastalık karşısında ilgililerin

hiçbir şey yaptıkları yok. Bu konuda ilk ilgiyi siz İ.K.D.'lilerden görüyoruz.

Aşı kampanyası açılmasını isteriz. Hiç değilse sağlam olanlar kurtulsun.

Hastalığın sularından olduğunu sanıyoruz. Mahallemizin en büyük derdi sudur. Yazın hıf-talarca su gelmediği olur. Mahallede bir iki yerde su var, bu suları kullanıyoruz. Yazın suları İstanbul'a tahlile göndermişler, bir tanesini kapat-tılar. Doktorlar, diğerlerini de kaynatarak kullanın diyorlar.

LOKAVT HAK DEĞİL SUÇTUR

Burası Demir Döküm adlı fabrikanın arka tarafları. Yolu, suyu olmayan işçi mahallelerinden biri. Ziyaret nedeni lokavttaki işçilerin eşlerinin bu konuda neler düşündüklerini öğrenmek. İlerici kadınlar olarak onlarla dayanışmamızı arttırmaktı.

Sekiz dokuz kadındılar, içlerinden sadece birinin kocası lokavttaydı. Ama bütün kadınlar aynı duyguları paylaşıyorlardı. İçlerinden Yıldız: «Bugün komşumun başına gelen, yarın bizim başımızda... Siz gelmeden oturup konuştuk aramızda. Lokavt süresince komşumuza yardımcı olacağız. Ev sahibini ikna ettik, bir müddet kira almaması için.»

Sebahat: «MC ikinci defa işbaşına gelince hepimizin ağzının tadı kaçtı. Çocuğumu görürsün. 1 yaşını 3 ay geçiyor ama hâlâ yürümedi neden? Yokluktan tabii. Herşey ateş pahası, ne süt içirebiliyorum çocuğuma, ne et yedirebiliyorum. Böyle çocuk büyür mü? MC geldikten sonra grevler de lokavtlar da arttı. MC'nin patronlardan yana olduğunu kim görmez, kim anlamaz.»

Ayşe: «Eskiden, okuma yazma bilmiyordum diye, hiç bir şey öğrenmek istemez, kocamın ekmek kavgasını anlamamazlıktan gelirdim. Ama artık mümkünü yok bunun. Hem dü-

şünüyorum da biz kadınların hiç bir şeyle ilgilenmemesi, kocalarımızın yanında saf olmamız kime yarar? Patronlara tabii.»

Zehra, biraz sinirli: «Kış geldi odun kömür alamadık çoğumuz. Ama kaloriferli, daha rahat evlerde yaşayanların olduğunu da biliyorum. Ben isterdim ki, herkes insanca yaşasın, çocuklarımız normal gelişsin, beslensin ki okullarında başarılı olabilsinler. Ama böyle giderse daha da kötü olacak sonumuz.»

Kâmile: «Kocam evde cepheden bahsetti. Zenginlerin, parabalalarının cephesi var MC. Ya biz emekçilerin işçilerin neden böyle bir birliği yok? DİSK bir çağrı yapmış «bütün emekçiler, ilericiler, işçiler de bir cephede birleşmeli» demiş. Kocam anlattı ba-

na cephenin adı Ulusal Demokratik Cephe olacakmış. Benim aklım yattı doğrusu. Hem başka yerlerde de emekçiler böyle cepheler kurmuşlar da öyle atmışlar başındaki patronların cephesini. Ben diyorum ki, bir yandan lokavttaki işçilerin yanında yer alırken, bir yandan da bilinçsiz olanlara bunları anlatalım. Bu mahallede herkes çalışıyor, işçi. Onların karıları da bilsinler bunları.»

Sebahat: «Yakında muhtar seçimi olacak. Önce muhtarımızı seçelim. Bak Hatice'nin kocası muhtar adayı. O da bizler gibi emekçi. Hepimiz kapı dolaşıp kadınlara, bütün komşulara ona oy vermelerini söyleyelim. Bizden bir muhtar sorunlarımızı daha iyi sahip çıkar. Biz de bu arada birlik olmayı öğreniriz. Aklımız şimdilik bunlara yetiyor.»

Suların kaynakları çok pis, ayrıca lüğim da karışıyor. Bu sulara depo yapılınsın, kaynakları temizlensin istiyoruz.

Mahallemize Belediye otobüsleri işlemez, dolmuşlar çok pahalı, taksi ise tutturabildiğine para alıyor. Onlar da bir

yere kadar geliyor. Tepede oturanlarımız Arnavutluk durağından sonra da yükleri ile yokuşu yürüyerek çıkmak zorundalar. Zaten yollarımız o kadar bozuk ve çamur içinde, dar ki o koskoca Belediye otobüslerinin bu yollara girmesi

imkânsız. Mahallemize öncelikle yol yapılınsın, daha sonra da Belediye otobüsleri işlesin istiyoruz.

İmza toplarsanız biz de imzalanız, parmak basarız. Biz istemezsek kimse bize bir şey vermez.»

TÜTÜNÜN NE GÜNDÜZÜ VARDIR NE GECESİ

Türkiye'mizin hemen hemen her bir yöresinde ayrı ürünler yetişir. Güneyde pamuk, Karadeniz'de çay, fındık, Ege'de, Marmara'da tütün gibi.

Evet üretilen ürünler farklı farklı, ama onları üreten, işleyenlerin ise derdleri, acıları, sorunları, talepleri hep aynı. Çünkü hepsinin başında aynı patron var. Hepsinin karşısında aynı aracı tefeci. Hepsinin aldıkları para aşağı yukarı aynı. Çoğu aynı kötü şartlarda yaşıyor. Çoğu okuma yazma bilmiyor. Çoğu çocuklarını okutamıyor. Yarı aç, yarı tok. Çoluğu çocuğu hasta, doktorsuz. Çocukları daha büyümeden ölüp gidiyor. İşte tütünde çalışanların da omuzlarında aynı derdler var. Hem de daha zahmetli daha yorucu.

Hep sıra sıra dizilmiş tütünlükler görürüz. Bu tütünlükler dizilenler de çoğu kez kadınla-

rımızdır. Aman çürümesin, telif olmasın diye gece demez, gündüz demez inci gibi dizerler tütünlükleri. Çünkü dizilemeyen her bir sıra tütün, boğazlarına gidecek lokmalardan birinin eksilmesi demektir. Bunun için ne'ere katlanılmaz. Uykusuzluk, açlık, yorgunluk, soğuk. Ama bunun karşılığında ellerine ne geçer? Kazandıkları parayla daha mı iyi yaşarlar? Daha mı az hasta olurlar. Bunun cevabını hepimiz biliyoruz. Elbette ki hayır. Bir de isterseniz, Bursa'nın Beşevler köyünden, tütün işleyen Binniye Köse kardeşimizi dinleyelim: «12 ay gece, gündüz çalışırız. Ekmeğimize, aşımıza karışır tütünün zifti. Baharda bir başladık mıydı tütüne, çimiydi, çapasıydı, salmasıydı, pastalıydı çocuk çocuk bütün yılımızı alır. Kırdığımız tütün aman çürümesin, kurumasın diye gece yarısı-

na kadar dizeriz. Gün hiç uyumadan yenisini kırmaya gideriz. Gün gelir bir iki saat uyuruz.

Emeğimizin karşılığını alıyor muyuz, karımız doyuyor mu onu sor. Bizimki fabrikada, büyük oğlan kaportacıda çalışmasa acız. Bu yıl çoluk çocuk tam beş kişi çalıştık. 30.000 lira kazandık. Zaten tarlaları icarla tuttuk. Hani bunun ilâci, hani bunun gübresi. Bizimki anlatıyor. Taban fiat diye bir şey tutturmuşlar. Yok pahasına elimizden aldılar tütünü mü. Hele bir de sen hesapla bir kilo tütün 20 liraymış. 20 lirayla ne alınıyor. Ancak 250 gram kıyma. Başımızı sokacak damımız var şükür. 3 de çocuk var. Bunların üstünü başını yetiştirmek çok zor. Karınlarını doyurabilirsek o yeter.»

Böyle bir düzenden daha başkası beklenebilir mi?

Gece gündüz demeden, çoğu zaman 1-2 saat bile uyuyamadan tütün kıran, tütün diken kadınlarımız. Bugün bu kadar yorgunluğa yarı aç, yarı toklar. Ama gelecekte, hem karınları daha çok doyacak, hem yüzleri daha çok gülecek.

MAÇKA OTELİ grevi başarıyla sürüyor

Maçka otelinde 250 işçiden 23'ü kadın. Onlar da kavga arkadaşlarıyla omuz omuza sürdürüyorlar mücadelelerini.

Grev çadırında karşımızda çocuğuyla oturan Fehime Gözen'e greve neden çıktıklarını soruyoruz, o da şöyle sıralıyor. «İşçilerin iş güvenliği için, işçilerden oluşan disiplin kurulu istenmesi üzerine uyuşmazlık başgörtedi. Greve çıkmamızın en önemli nedeni budur. Sonra bir ve ikinci sene-yere kadar 3500 TL net istememiz karşısında patron bize ancak 1500 TL brüt verebileceğini söyledi. İkramiye iki iken dört olsun istedik, bize ikibüçük ikramiye verebiliriz dedi. Yakacak bizim istediğimiz

3000 TL işverenin verdiği 1000 TL. Grevimiz sürüyor ve bu hakları alana kadar da devam edecek.»

Fehime Gözen kreş hakkındaki sorumuzu şöyle cevapladı: «Benim bir çocuğum var ilkokula gidiyor. Onu her sabah okula götürüyorum, iş çıkışında alıyorum. Bu bana çok zor geliyor. Cumartesi Pazar günleri de evde bırakıyorum. Bütün aklım çocuğumda kalıyor. Özel kreşler de çok pahalı olduğu için veremiyorum. Zaten değil özel kreş, çocuğuma et yedirmeye bile param yetmiyor. Eğer otelin kreşi olsaydı, bu benim ve bütün arkadaşlarım için çok iyi olurdu.»

Yanımızda oturan başka bir kadın işçiye soruyoruz: Grev okulunda neyi öğrendin? Anlatıyor: «Ben ilk defa greve çıkıyorum. Bu grevde sınıf mücadelesinin ne olduğunu ve bu mücadelenin birlik ve dayanışma içinde olacağını öğrendim.»

Fatihli Kadınlar Demirel'e mektup göndererek tüp gaz istedi

İlerici Kadınlar Derneği Fatih Şubesi'nin düzenlediği bir imza kampanyası sonunda Fatih ilçesinden toplanan 2 bin 862 imzayı kapsayan bir istek mektubu Süleyman Demirel'e gönderilmiştir.

Fatih halkı 2 bin 862 imzalı mektubu Demirel'e göndererek "Nerede, ne yok" istesinler kamyonla gönderelim, dediğini hatırlatmışlardır.

Maçka işçilerinden mektup var

İlerici Kadınlar Derneği Şişli Şubesi ve Temsilciliği Şişli/İst.

21.Eylül sabahı sermayeye ve egemen güçlere karşı başlattığımız ekme ve onur kavgamız, biz 244 Maçka emekçisi, sizlerden aldığımız güçle, sendikamız Oleyis'le Konfederasyonumuz Disk'le sonuna kadar sürdürmeye kararlıyız.

Haklı mücadelemizde, bizimle omuz omuza kavga vereceğiniz inancımız tamdır. Gösterdiğiniz dayanışma bislere güç kattı. Maçka Otel-i işçilerinin sürdürdüğü kavganın saferi tüm işçi sınıfımızın olacaktır.

Yaşasın İşçilerin Birliği, Ve Dayanışması,

Yaşasın Güçlü Örgütümüz Oleyis,

Yaşasın Disk.

Saygılarımızla

Maçka Otel-i Grev'i ve İşçileri Adına Başta İleri, Grev Komitesi Başkanı

Gülşah Güneşli

emekçi kadınlarımız

Halime Kayramaz

Size bu sayımızda, hem ana, hem emekçi, hem savaşçı bir kadını, 43 yaşındaki Halime Ablayı tanıtacağız.

Varlıklı bir ailenin kızıydı. 16 yaşında evlendi. Kocasının orta halli bir atölyesi vardı. 1960 yılında kocası iflas edince çalışmaya karar verdi.

Biri kız dört çocuğu var. Şöyle diyor Halime Abla:

«Çocuklarımı okutmak için çalışmaya karar vermiştim. Ama sadece aç bırakmadım çocuklarımı o kadar. Onları okutmadım.»

Halime Abla uzun süre iş aradı ve tekstil işçisi olarak Bursa Sifaş fabrikasına girdi. İşçi olmuştu ama, işçi nedir, sendika nedir, bilmiyordu. Üye-

si olduğu sarı sendika da bunları öğretmiyordu kendisine. Sömürü nedir onu da bilmiyordu bu yüzden.

Çalışkanlığıyla kısa sürede ustabaşı oldu. 1974'de fabrikada grev başladı. 52 gün grev yaptılar. Sendikaları bu günde de onlara sahip çıkmıyordu. Grevin ne olduğunu bile bilmiyorlardı. Grev sürerken patron Halime Abladan yararlanmak ve onu grevi kırmaya için satın almaya çalıştı. İşte Halime Abla ilk defa o gün sordu kendi kendine. Ve işçi olduğundan arkadaşlarından yana saf tuttu. Grev bittiğinde işyeri temsilcisi seçildi. İlk görevinin arkadaşlarını sarı sendikadan kurtarmak olduğunu arkadaş-

larıyla tartıştı. Kısa süre sonra DISK saflarındaydılar. DGM'lere karşı 16 Eylül Genel Yas eyleminde DISK üyesi Halime Abla en ön saflardaydı. Üstelik bu direnişi toplu sözleşme dönemleri bitmediğinden henüz sarı sendika üyesi iken yapmışlardı. Bu nedenle de iş-ten çıkartıldı. Ama yılmadı. Bugün sendikal savaşımını sürdürüyor. Artık işçi, sendika, patron, sömürü nedir biliyor Halime Abla.

Çalıştığı işkolunda kadınlar çoğunlukta. Halime Abla da mücadelesini iki yönlü sürdürüyor. Sendikasında ve İlerici Kadınlar Derneği'nde. Halime Abla İKD'nin Bursa Şube Başkanı.

DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİ (D.A.C.) VE KADINLAR

BU ÜLKE NASIL KURULDU ?

30 Nisan 1945 günü Hitler'in ordularını yenen müttefik güçler Berlin'e girdiler. Alman faşizmi yenilmiştir. Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin Hitler faşizmine karşı zaferinden sonra, Alman halkının demokratik, barışsever bir devlet kurma yolu açılmıştı. Ama bu yolun başında Nazi diktatörlüğünün bıraktığı o korkunç miras vardı: dünya halklarına karşı işlenen suçlar, 2. Dünya Savaşı 55 milyon insanın ölümüne neden olmuş, 35 milyonu sakat bırakmıştı. Alman halkı da 8 milyon insanını yitirmişti. Bunların kimi savaş alanlarında, bombalamalarda, daha çoğu ise faşist toplama kampları ve hastahanelerinde ölmüştü. Ülke bir yıkım içindeydi. Maddi kayıplardan daha da kötüsü, nazi yönetiminin halkın kafasında bıraktığı karanlık ve manevi bozukluklardı.

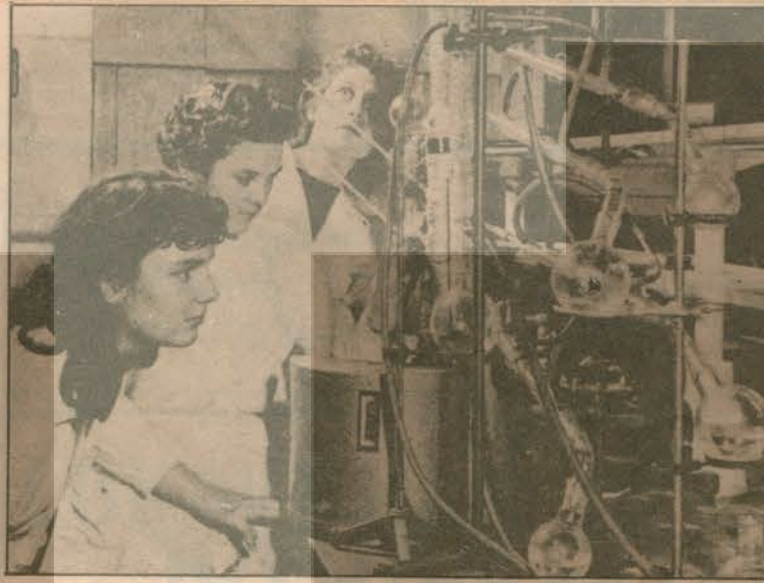
Almanya'da faşizmin maddi koşullarını ortadan kaldırmak üzere müttefiklerce kararlaştırılan anti-faşist önlemleri, faşist partilerin yasaklanması ve yöneticilerinin cezalandırılması, toplumsal hayatın demokratikleştirilmesi,

faşistlerle işbirliği yapan ve onlara maddi destek sağlayan Krupp, Thyssen, Siemens, vb., tekellerin devletleştirilmesi gibi bir dizi önlemler yalnızca o dönem Sovyetler Birliğinin idaresi altında olan Alman toprakları üzerinde gerçekleştirildi.

İşte, Demokratik Alman Cumhuriyeti böylesi koşullar altında kuruldu. Anti-faşist güçler, Hitler'in uğursuz mirasını silbilmek, yepyeni, işçi sınıfının ve emekçilerin yönetiminde olduğu bir Almanya yaratabilmek için gerçekten kahramanca işler başardılar. Uzun yıllar soğuk savaş döneminin acısını er, derinden yaşayan onlar oldu. Ama bugün Demokratik Alman Cumhuriyeti bir yandan halkının çok yüksek refah düzeyi ve ekonomik başarıları, öte yandan özgürlük için savasan dünya halklarına gösterdiği aktif dayanışma ile dünyamızda saygın bir yere sahiptir. D.A.C. kadınlarının kazanımları ise, kadınların gerçek kurtuluşunun ancak sömürünün ortadan kalktığı bir toplumda gerçekleşeceğini bize bir kez daha kanıtıyor.

YENİ TOPLUMUN YARATILMASINA ÜRETİCİ
ELLERİYLE KATILIYOR ALMAN KADINLARI

Demokratik Alman Cumhuriyeti Anayasasının 20. Maddesi, «Kadınlar ve erkekler, toplumsal, devlet ve kişisel yaşamın her alanında eşit haklara ve eşit yasal duruma sahiptir. Kadınların durumunun geliştirilmesi toplumun ve devletin görevidir.» diyor. Anayasaya uygun olarak hazırlanmış, Analığın ve Çocukların Korunması, Çalışma ve Aile yasaları kadınlara son derece ileri haklar sağlıyor.

Parababalarının devleti ABD ve insan hakları !

Adı Kathy Peace. 18 yaşında. İşyerlerine sendika sokmamakla ünlü J. P. Stevens adlı, 1 Milyar dolar sermayeli, 44 bin işçi çalıştıran, dünya üzerinde 85 fabrikası bulunan ABD'nin 2. büyük tekstil tekelinin hali fabrikalarından birinde çalışıyor.

İki parmağı kopuk elini gizlemeye çalışarak anlatıyor :

«Hali makinasında çalışıyorum. Makinanın nasıl çalıştırılacağı konusunda hiç bir eğitim görmedim. Makinayı 1 saat 45 dakika çalıştırmayı başardıktan sonra bana iki parmağımı kaybettiren kaza oldu. Parmaklarımı yitirdiğim günden beri insanlar elimi görecekt diye ödüm kopuyor. İnsanlardan kaçıyorum.»

İŞTE ABD ve
KADIN
İŞÇİLERİ

Yaşamının 26 yılını aynı firmaya vermiş olan yaşlı bir kadın işçi Mildred Whitley, «Bunlar vicdansız insanlar.» diyor. Geçirdiği ağır bir ameliyattan sonra hafif bir işe verilmesini istediği için işten çıkarılmanın öfkesi gözlerinden okunuyor hâlâ.

Lucy Taylor da aynı firmada 60 yaşlarında bir başka kadın işçi. Pamuk tozu yutmaktan ciğerleri hasta. Firma hiç bir yardım yapmıyor. Tazminat ödemiyor.

Lucy şöyle sesleniyor. «Bunlar için insanlar önemli değil. Tezgâhlardan makinalardan değerli bir şey yok onlar için.»

Bir başka kadın işçi ise şöyle anlatıyor: «Suçumuz sendikalaşmak istemektir. Böyle durumlarda firma yalnız bizi değil, tüm aileyi işten çıkarır, açlığa terkeder.»

İşte refah ve özgürlük ülkesi, insan hakları düşkünü ABD'de kadın işçilerin çalışma koşullarını gösteren bir kaç örnek...

Bir de ABD'de parababalarının kadın - erkek eşitliğinden ne anladıklarına bakalım. ABD'de parababaları «kadın ve erkek çalışma hayatında eşit haklara sahip olacaktır» diyen yasalara dayanarak gebe kadınları iş göremezlik yardımı yapmayı reddediyorlar. Oysa yine aynı parababaları kadın işçilerin ücretlerini erkeklerinkine göre yüzde 60 oranında düşük tutarken yasaları görmemezlikten geliyorlar.

Parababalarının eşitlik anlayışı da insan hakları ve özgürlük anlayışları ne kadar orijinal değil mi?

KADINLARIN SOSYALİST

İLERLEMeye KATKISI

Ama yasalar kâğıt üstünde kaldıkça bir anlam taşımaz. İşte, asıl önemlisi de, DAC'de yalnız yasalar düzenlenmekle kalmıyor, bunlar hayata geçiriliyor. Örneğin, bugün DAC'de her seçili üç sayılandan biri, her 5 validen biri, sanayi yöneticilerinin her 4'ünden biri, kooperatif çiftliklerin yönetim kurullarındaki her 3 kişiden biri, her üç hâkimden biri kadın.

DAC'de, kadınların ülkenin çalışma yaşamına eşit katkılarının, onların toplumda eşit bir yere sahip olmaları için zorunlu olduğu kabul ediliyor ve bu amaçla her türlü çaba harcanıyor. Nitekim, ülke kadınlarının % 86'sı ya öğrenimini sürdürüyor, yada çalışıyor. Tüm çalışanların hemen hemen yarısını kadınlar oluşturuyor. Devlet kadınların çalışma hayatına katılabilmesini sağlamak için çok yönlü çalışmalar yürütüyor. İşsizlik diye bir şeyin olmadığı bu ülkede, 6 yaşından küçük çocukların % 80'i kreş ve yuvalarda bakılıyor. 1. ve 4. sınıflara giden çocukların % 64'ü okul sonrası çocuk bakım merkezlerine gidiyor, yani anneleri işten dönünceye kadar buralarda bakılıyor, eğitiliyor. Kreşler, yuvalar ve okul sonrası bakım merkezleri tümüyle ücretsiz. Aileler yalnızca çocukların yemek masraflarının bir kısmını ödüyorlar. Ev işleri de büyük ölçüde sorun olmaktan çıkmış. Ev kiralari aile bütçesinin % 3-4'ü kadar saptanmış. Çok çocuklu aileler daha az kira ödüyor. Bu kiraya ısıtma masrafları da dahil. Merkezi sıcak su sistemleri kurulmuş. Böylece yeni evlerin tümünde sürekli sıcak su mevcut. Büyük çamaşır yıkama fabrikaları, çamaşırları evlerden alıyor, yıkanmış ve ütülenmiş olarak kapıya teslim ediyor. Büyük kentlerde ailelerin yarısı bu hizmetten yararlanıyor. Üstelik, bu hizmetin ucuz olmasını sağlamak için çamaşır yıkama masraflarının çoğunluğu devlet tarafından karşılanıyor.

Sosyalist Demokratik Alman Cumhuriyetinde kadınların elde ettikleri bu kazanımlarla yetinilmiyor, devlet ve toplum bunları geliştirmek için yeni yeni önlemler alıyor. 1 milyon 300 binin üstünde üyesiyle, Alman Demokratik Kadınlar Federasyonu (DFD) burada çok önemli bir rol oynuyor. Bir yandan kadınlarla ilgili yeni yasalar hazırlanması, varolan yasaların uygulanmasında aktif görevler üstlenirken, öte yandan kadınların barış ve ileri sosyalist toplumun kurulması savaşımında etkin bir yer almalarını sağlıyor.

Türkiye'li ilerici kadınlar olarak bizler, kendileri ve çocukları için gerçekten mutlu bir toplumun kurulmasını aktif katılımlarıyla gerçekleştiren DAC kadınlarını içtenlikle selamlıyor, onların dünya kadınlarının eşitlik, ilerleme, barış savaşımına gösterdikleri özverili dayanışmayı takdire anıyoruz.

UDKF 32 YAŞINDA

Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'nun (UDKF) 32. kuruluş yıldönümü kutlanıyor. 1 Aralık 1945'de kurulan UDKF, 103 ülkeden 120 ulusal örgüt ve bunun dışında 5 örgütü temsil ediyor. Dünyada ulusal bağımsızlığın sağlanması, kadın ve çocuk haklarının korunması için savaşım veren UDKF'nin «Eşitlik, ilerleme, barış» bilgileri dünyanın dört bir ucuna yayılıyor.

HAZIRLAYAN : İKD İZMİR ŞUBESİ

kadının seçme ve seçilme hakkının yasalaşması

Kadınlarımız 1926'da kabul edilen «Yurttaşlık Yasası»yla toplum içinde eskiye oranla bazı haklar kazandılar.

Önceleri erkekler, dört kadını birden evlenebiliyor ve istediğinde üç taş atıp «Üçten dokuz şart olsun ki boşsun» deyip karısını yuvasından atabiliyordu. Yurttaşlık Yasası'nda; tek eşli evlilik ve boşanmada kadının da söz sahibi olması kabul edilmiştir.

Yine bu yasayla mirastan kız ve erkek çocukların aynı payı alacağı, mahkemede iki kadının bir erkeğe eşit tanıklığının kaldırılacağı belirlenmiştir.

Tüm bunlar, kadının yüzyıllardır süren tutsaklığını az da olsa kaldırıyordu.

1930'da ilk kez oy kullanabilmesi, 1934'de de seçme ve seçilme hakkı yasalaştırılmıştı.

Böylece kadın siyasi haklarına kavuşuyordu. Bu hak bir yıl sonra 13 kadın milletvekilinin meclise girmesiyle ilk ürünü veriyordu.

Ancak bu yasalarla sağlanan eşitlik ne ölçüde yaşama geçirilmiştir? Buna bakmalıyız: Örneğin bugün mecliste kaç kadın milletvekili vardır? Bu sayının başlangıçtaki sayıdan daha fazla olması gerekmez miydi?

Anayasa'nın 50. maddesi «...ilk öğrenim kız ve erkek bütün vatandaşlar için mecburidir...» der. Oysa bugün 100 kadından 60'ı okuma yazma bilmez. Orta öğrenim yapan kızlar, aynı durumdaki erkeklerin yarısı kadardır. Yüksek öğrenimdeyse her 20 kişiden yalnızca 1'i kızdır.

Eğitimden yoksun oluşu, ekonomik bağımsızlığının olmayışı, analık sorumluluğu, yorucu ev işleri, kadınların gelişmesini, ülke sorunlarıyla ilgilenmesini engeller. Bunların sonucudur ki, politikayla ilgilenen kadın parmakla sayılacak kadar azdır.

Düzenin savunuculuğunu yapanlar «Türkiye'de koşullara uyan her kadın milletvekili olabilir» diyerek yalanlara başvuruyorlar. Bir kadının milletvekili seçilebilmesi için, yüksek öğrenim görmesi, önseçimlerde harcayacağı bol parası olması, tanınmış bir ailesi, iyi meslek sahibi bir kocası veya babası olması gibi özellikleri bulunmalıdır. Ayrıca bu özellikleri olan bir kadının seçileceği de kesin değildir.

Tüm bunlara karşın kazandı diyelim. Bu kez çalışmasında, kadın olduğu için pek çok engel çıkacaktır karşısına.

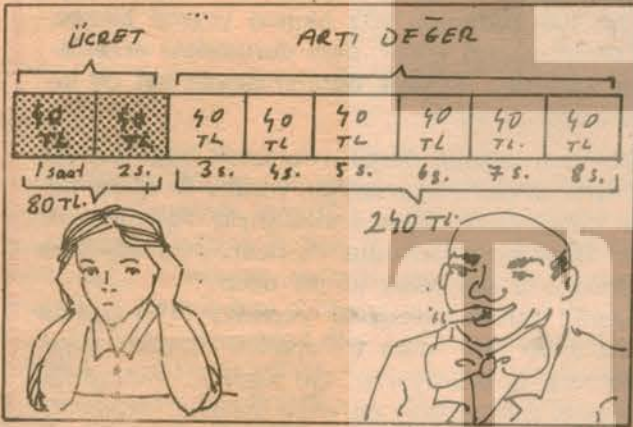
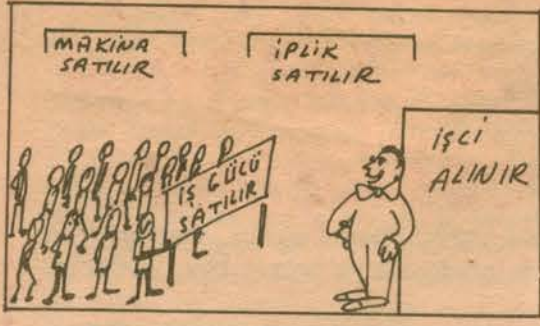
Görüldüğü gibi sınıflı, sömürüye dayalı bir toplumda kadın erkek eşitliği söz konusu değildir. Toplumun bir yarısı ayaklar altında ezilir ve karanlıklar içinde yüzerken her alanda olduğu gibi politik alanda da eşitlik, yasalar belirlese bile gerçekleşemez.

Gerçek anlamda eşitlik ve özgürlük sınıfsız, sömürsüz bir toplumda olacaktır ve kadınlarımız, en doğal haklarını, hiç bir engelle karşılaşmadan sürdürebileceklerdir.

eğitim

Nasıl sömürülüyoruz?

İŞÇİLER NASIL SÖMÜRÜLÜR. ARTI DEĞER SÖMÜRÜSÜ NEDİR?

Kapitalist işçiyi nasıl sömürür? Bu konuyu biraz açalım.

● KAPİTALİST TOPLUMDA İŞGÜCÜ VE ÜCRET NEDİR?

Kapitalist toplumda işgücü, tıpkı kapitalistin satın aldığı makina, alet vs. gibi alınıp satılan bir maldır. İşçi yaşayabilmek için işgücünü kapitaliste satmak zorundadır. Kapitalist satın aldığı bu mal karşılığında bir para öder. Bu para işgücünün fiyatıdır. Buna ÜCRET nedir. İşgücünün fiyatı, işçinin ve ailesinin yaşamını sürdürebilmesi ve ertesi gün yeniden işbaşı yapacak hale gelebilmesi için zorunlu olan harcamalar toplamıdır.

● KAPİTALİST, İŞGÜCÜNÜ NEDEN SATIN ALIR?

Satabileceği yeni yeni mallar ÜRETTİRMEK için. Ama, ÜRETİM kapitalist için AMAÇ DEĞİL, ARAÇTIR. Kapitalist yalnızca KÂR elde etmek ister. SERMAYE'sini büyütebilmesi için üretim sonucunda, üretim harcamalarından çok daha fazla bir değer yaratılmış olmasının şart olduğunu bilir. İşte kapitaliste bu fazla değeri (ARTI DEĞER'i) sağlayacak olan harika mal işçinin İŞGÜCÜDÜR.

● KAPİTALİST TOPLUMDA İŞÇİNİN YARATTIĞI ARTI DEĞER NASIL SÖMÜRÜLÜR?

İşçi çalışma süresi boyunca işgücünü sarfederek yeni değer yaratır. Ama yarattığı bu değer tümüne sahip çıkamaz. Bu değer yalnızca ÜCRET olarak ödenen kısmı işçiye geri döner. Geri kalanı ise kapitalistin olur. İşte, işçinin yarattığı toplam değerden kapitaliste kaptığı kısma ARTI DEĞER denir. Bu kapitalistin KÂR'ıdır. O halde kapitalist sömürünün özü «ARTI DEĞER SÖMÜRÜSÜ»dür. KÂRIN KAYNAĞI da işçinin yarattığı ARTI DEĞER yani İŞÇİNİN ALİNTERİDİR.

BİR ÖRNEK :

Ayşe Bacımız bir tekstil fabrikasında çalışıyor. Kendisinin alamadığı, giyemediği o güzelim kumaşları dokuyor. 8 saatlik çalışma süresi içinde dokuduğu kumaş diyelim ki 10 metre. Patron ise bu kumaşın metresini 100 TL'dan satıyor. Yani bu satıştan patron 800 TL. sağlamaktadır.

Ayşe'nin de hesapladığına göre patronun satıştan eline geçen 800 TL sinin 480 TL. sı masraf olarak çıkınca geriye 320 TL. sı kalmaktadır. Yani Ayşe Bacımız 480 TL'lik değere 320 TL'si daha katmaktadır. Ama, Ayşe bu 320 TL'sinin yalnızca 80 TL sine sahip olabilir. Çünkü ücreti o kadardır. Ayşe'ye 80, patrona 240. Demek ki Ayşe 1 alırken patron 3 alıyor. Hem de bu yalnızca bir işçi için böyle.

● İŞÇİLER ÇALIŞMA SÜRESİNİN ANCAK BİR KISMINDA KENDİLERİ İÇİN, GERİ KALAN KISMINDA İSE KAPİTALİST İÇİN BEDAVA OLARAK ÇALIŞIRLAR.

Bu gerçek karşısında patronlar yaygarayı koparıp «Biz bedava işçi çalıştırmayız» diye. Pek çok işçi de buna kanabilir. Neden? Çünkü işçi ÜCRETİNİ bir günlük çalışma süresinin bitiminde alabilmektedir. Bu durumda ÜCRET, sanki bütün bir İŞGÜNÜ'nün karşılığı imis gibi görünmektedir. Oysa bu ücret, işçinin çalışma süresi içinde yarattığı değer ancak bir kısmıdır.

Nasıl artı değer yarattığımızı, patronun bizi nasıl sömürdüğünü öğrendik. O halde şimdi hesaplıyalım bakalım. Biz kaç saat kendimiz için, kaç saat ise patron için hem de bedava olarak çalışıyor muyuz?

İKİD ESKİŞEHİR ŞUBESİNİN KONGRESİ YAPILDI

5 aydan beri çalışmalarını sürdüren Eskişehir şubesi 13 Kasım pazar günü 1. Olağan Genel kurulunu yaptı.

Kongrede İKD'nin UDKF (Üluslararası Demokratik Kadın Federasyonu)'na üye olması, Maden-İş Grevcilerinin desteklenmesi, UDC (Ulusal Demok-

ratik Cephe) içinde yer alınması kararları coşkuyla kabul edildi.

Oylama sonunda Şermin Şarlier başkan, A. Eren, Y. Ülkü, S. Erkan, B. Çankıç, F. Vural, S. Toprak seçilmişlerdir. Arkadaşlarımıza çalışmalarında başarılar dileriz.

Kıtaplığımızdan

VE ÇELİĞE SU VERİLDİ

NİKOLA OSTROVSKI

Savaşın acılı yılları olan 1917'de Ukrayna'nın Şepetovka şehrinde başlar bu ay tanıtacağımız roman.

Bir işçi ailesinin çocuğu olan Pavel Korçagin, okuldaki atılıp, önce bulaşıkçı yamağı olarak daha sonra ise istasyonda işçi olarak çalışmaya başlar. Onun ve kendi gibi işçi olan arkadaşlarının tüm kötülüklere öfkeleri vardır. Çukray isimli bir Bolşeviğe rastlayınca ancak anırlar öfkelenmeleri gerekenlerin kimler olduğunu ve ne için savaşım vereceklerini.

Şehirde hem Almanlara hem de karşı devrimcilere karşı verilen amansızca savaşında ölen genç komsomal üyeleri, kahramanlığın en iyi örneğini verirler. Daha genç kız bile sayılamayacak kadar küçük olan Valya, darağacına giderken Varşova marşını söyleyebilecek kadar yüreklidir.

Pavel Korçagin şehrindeki bu katliamı başka cephelerde savaşırken öğrenir. Bu savaşlarda aldığı yaralar ve şehre odun taşımak için yol açarken, soğuktan ve açlıktan yakalandığı tifo hastalığı gün geçtikçe gencecik bedenini zayıflatırken, hattâ karanlık dünyasında bile savaşımın dışında kalmaz. İnanç dolu yüreği yararlı olmak için hep birşeyler yapmağa zorlar onu.

Kitabın yazarı için önsöz'ünde yazıldığı gibi bağlayalım yazımızı: «Eylem ve savaş alevidir herşey Ostrovski'de. Ve gece ile ölüm onu sardıkça bu alev gittikçe biraz daha büyüüp genişlemiştir.»

İNSANLIK SÖMÜRGEÇİLİĞİN HER TÜRLÜ BİÇİMİNE SON DİYOR !

10 ARALIK İNSAN HAKLARI GÜNÜ

İnsan hakları gününün 29.cu yıldönümünün kutlandığı günümüzde, ülkemizde faşist terör ve cinayetler kol gezmekte insan hak ve hürriyetleri ayaklar altına alınmaktadır. Oysa 1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini imzalayan ülkeler ve Türkiye insan temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almaya söz vermişler ve bütün dünyaya duyurmuşlardı. Neydi bu haklar?

İyi çalışma şartlarının sağlanması, eşit işe eşit ücret hakkı, sendika kurma ve katılma hakkı, ücretsiz ilk öğretimin gerçekleştirilmesi, ana çocuk ve gençlerin korunması, keyfi tutuklamaların kaldırılması, işkencelerin yasaklanması, kısacası iyi bir yaşam düzeyinin sağlanması ve yaşam hakkının korunmasını içermektedir.

Oysa, biz bu haklarımızdan yararlanabiliyor muyuz? İnsan hakları Güney Afrika'da Şili'de, Brezilya'da yine faşistlerce çiğnenmektedir. Bizler de; insan hak ve özgürlüklerinin sağlanması için faşizme, emperyalizme ve ırkçılığa karşı savaşımızı sürdüreceğiz.

YAŞAMAK BİR AĞAÇ GİBİ
TEK VE HÜR
VE BİR ORMAN GİBİ
KARDEŞÇESİNE
BU HASRET BİZİM

derken büyük ozan Nazım Hikmet insanların bu yüce hasretini çok güzel bir şekilde dile getirmiş. Ama hâlâ açlık, sefalet içinde kıvranan, ülkelerinde özgürce yaşama mutluluğundan yoksun olan insanlar bu hasret, bu umut içerisinde. Diğer yanda bu büyük özleme kavuşmuş, özgürlükleri uğruna savaşanlara yürekten destek olan insanların yaşadığı ülkeler de var günümüzde.

İnsanlık tarihinde sömürünün ortaya çıkmasından sonradır ki haklar özgürlüklerini yitirdiler. Çünkü, her ne pahasına olursa olsun, kârlarına daha fazla kâr katmak isteyen parabalalarına kendi ülkelerinin zenginliklerini talan etmek yetmedi, başka ülkelere diktiler gözlerini. Bu ülkeleri istilâ ederek onları ekonomik, politik, kültürel her alanda egemenlikleri altına aldılar. Böylece Sömürgecilik dediğimiz uluslararası düzeyde sömürü yöntemi çıktı ortaya...

Ancak sömürge altındaki halklar Ulusal ve Toplumsal kurtuluşları için yılmadan, yiğitçe savaştılar. Emperyalizmin büyük yenilgiye uğradığı II. Dünya Savaşından sonra sömürge sistemi büyük yaralar aldı. Bugün sadece birkaç milyon insanın yaşadığı 40'dan fazla ulus ada ve arazi yabancılardan egemenliği altındadır.

Dünyanın dört bir yanında Ulusal Kurtuluş Savaşlarının zafer bayrakları dalgalanıyor. Sömürünün olmadığı ülkeler Emperyalizmin karşısında aşılmaz bir duvar. Artık Emperyalizm var-

lığını sürdürebilmek için başka yöntemlere başvurmak zorunda.

Ekonomik olarak zayıf ülkelere sözde yardım yaparak onları ekonomik ve daha sonra politik olarak kendilerine bağımlı kılmak amacıyla. Yani Yeni-sömürgecilik dediğimiz yöntemlere başvuruyor.

Ancak insanlar her zaman insanca yaşamak istedi ve her geçen gün bunun daha da bilincine varıyor. Dünyanın Barıştan, İlerlemeden yana olan güçleri onlara büyük bir destek oluyor ve onların bu inançlarını daha da pekiştiriyor.

İşte 14 Aralık böylesi bir desteği simgeleyen bir gün. Çünkü 1960'ın 14 Aralık'ında Dünya İlerici Güçleri BM'lerin kararlarına dayanarak Dünya Barış Konseyi vasıtasıyla hangi biçimde olursa olsun sömürgeciliğin tamamen ortadan kaldırılmasını talep etmişlerdi. Ve günümüze dek bu cephe büyük boyutlara ulaştı. Çünkü onlarda;

TIPKI BİZİM GİBİ
"BİZİM DE DİPÇİKLE DÖVÜLDÜ
KAPILARIMIZ
BİZİM DE ELLERİMİZ HAVADA
AYAKLARIMIZ ÇIPLAK
AMA BİZDE DE BİZE BAĞLI
DUVAR DİPLERİNDE ESİR KALIP
KALMAMAK,"
diyorlar Nazım Hikmet gibi...

yaşasın çocuklar yaşasın

Nazım
Hikmet

**OĞLUM
GEMİCİ
OLSUN
İSTERDİM!**

Oğlum gemici olsun isterdim!
Ne «Moda Deniz Kulübü»nün sayın üyelerindenim (orası bizim için deniz suyundan daha tuzlu), ne de eski bir denizci soyundan geliyorum... Buna bakmaksızın, oğlumun denizci olmasını isterdim yine!..

Deniz sonsuz bir kavga alanıdır. Denizci kavgacıdır. Oğlumun

kavgacı olmasını isterdim.

En iyi, en temiz denizde düşünülüyor.. İsterdik ki, oğlum, kavgadan ayrılmadan, kavganın içinde düşünen bir adam olsun..

Denizin gözü pektir; denizcinin de gözü pek!

Denizle yüzbeyüz (yüz yüze) dövüşülür. İsterdim ki oğlum yüzbeyüz dövüşmekten tad alsın.

Diyeceksiniz ki: —«İşte burada halt ettin. Arkadan bıçak atmasını bilmeyenler, bu kara toprak üstünde kendileri sırtlarından bıçak yiyerek devrilirler.»

İyi ya, işte ben de onun için, oğlumun karada kancıkça arkadan dövüşen bir bücür değil, denizle yüzbeyüz dövüşen bir dev olmasını isterdim!..

İlerici kadınlar derneğinden haberler

diyarbakır şubesi

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ DİYARBAKIR ŞUBESİ AÇILDI.

6 Kasım 1977 pazar günü İKD'nin Diyarbakır şubesi kalabalık bir toplantıyla açıldı. Kutlama mesajlarının okunduğu, konuşmaların yapıldığı, şiirler, marşlar, türkülerin söylendiği, halayların çekildiği açılışta, yokluğa, yoksulluğa, işsizliğe, pahalılığa, ezgi ve baskının her türlüsüne, bunun yanında ulusal ezgi ve baskıya kadınların İKD safarında savaşım vereceği belirtildi.

Yeni şubemize «aramıza hoş geldin» der arkadaşlarımıza başarılar dileriz.

kartal şubesi

BURUNBAHÇE TEMSİLCİLİĞİ'NDEN

Burunbahçe Temsilciliğinde açılan okuma yazma kursları başarıyla devam ediyor. Arkadaşlarımız kursun ilk ürünlerini bize bir mektupla gönderdiler:

Burunbahçe Temsilciliği'nde emekçi çocuklarından oluşturulan koro'nun çalışmaları da devam ediyor. Müzik öğretmeni tarafından sürdürülen çalışmalarda çocuklara halk türküleri, çocuk şarkıları ve marşlar öğretiliyor.

Biz burunbahçe'de oturan emekçi eşleği İlerici Kadınlar Derneğinin mahalle mizde açtığı okuma yazma kursuna katılıp öğrendik. Hem de bizi kadınlarla panelliği sıkaranların çocuklarımızı kursunluvarların parababaları olduğunu öğrendik. Şimdi hepimiz birlik ve beraberlikte çalışarak kazanacağız. İnaniyoruz.

edirne şubesi

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ EDİRNE ŞUBESİ AÇILDI

İKD Edirne şubesi çoğunluğunu işçilerin oluşturduğu kalabalık bir kadın topluluğunun katılımıyla açıldı.

Çeşitli konuşmaların yapıldığı açılışta bir film gösterildi, şiirler ve marşlar söylendi.

Arkadaşlarımıza çalışmalarında başarılar dileriz.

fatih şubesi

İ.K.D. Fatih şubesi ve temsilcileri üyeleri bayramda Türk Demir Döküm Fabrikasını, MAN, Türk Telekomünikasyon End. ve Atlı Zincir işçilerini ziyaret etmişler ve çeşitli armağanlar götürmüşlerdir. Gün boyu türküler, marşlar söylenmiş ve kadınların grevci işçilerle dayanışması bir kez daha dile getirilmiştir.

kocaeli şubesi

UDC'nin hayata geçirilmesi yolunda yoğun çaba harcayan İlerici kadınlar bu çalışmalarını Kocaeli'de de sürdürüyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Kocaeli'li kadınlar pazarda pahalılığı ve işsizliği yeren bildiriler dağıtmışlar ve ardından da boş tencere ve filelerle kısa bir yürüyüş yapmışlardır. Bu eylem halk ve pazar esnafı tarafından ilgiyle izlenmiş, yürüyüşün sonunda açlığın ve yoksulluğun sorumlusunun 1. ve 2. MC olduğunu anlatan bir konuşma yapıldıktan sonra toplantı bitirilmiştir.

KOCAELİ ŞUBESİNDE BİÇKİ DİKİŞ KURSLARI VE KONSERVE YAPIMINI ANLATAN KURSLAR BAŞARIYLA SÜRÜYOR.

6.11.1977 günü Kocaeli Şubesi dernek lokalinde «Pratik Biçki-Dikiş Kursları»na başlanmıştır. Hafta sonlarında devam edecek kurslara ilgi büyük olmuştur.

Ayrıca yine ekim ayı içinde dernek lokalinde ve Tütün Çiftlikte «Konserve nasıl yapılır?» adlı tatbiki seminerler verilmiştir. Önümüzdeki dönem tekrarlanacak olan bu çalışmaların ürünleri dernek yararına satışa çıkarılmıştır.

izmir şubesi

● CAMDİBİ TEMSİLCİLİĞİ AÇILDI

İKD İzmir Şubesine bağlı Camdibi Temsilcilik Lokali açıldı. Çok sayıda kadın ve çocuğun katıldığı açılış toplantısında «Hayat Pahalılığı ve Zamlar» konulu bir seminer verildi.

şişli şubesi

● İKD Şişli Şubesi Gültepe'nin Telsizler mahallesinde okuma-yazma kursu açmıştır. Haftada 2 gün yapılan kursa 10 kadın katılmaktadır.

● Yine İKD Şişli Şubesi Mecidiyeköy'de de bir okuma-yazma kursu açmıştır. Haftada 2 gün sürdürülen kursa 5 kadın katılıyor. Her iki kurs da başarıyla sürmektedir.

ANA,ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE SOHBET

ÜLSER VE GASTRİTİN NEDENİ DÜZENSİZ BESLENMEDİR

Ülkemizde özellikle genç insanlarda mide rahatsızlıkları sık görülüyor. Şikâyetler midede yanma, şişkinlik, dolgunluk ve ekşime şeklinde oluyor. Bir kısmında ise aç iken şiddetli ağrılar oluyor.

Mide rahatsızlığının nedenlerinin başında yemeklerin düzensiz olması ve kahvaltının yapılmaması gelir. Çünkü besinleri sindirmek için salgılanan asitler, mide boş kaldığında, midenin duvarlarına zararlı olurlar. İşte o zaman gastrit ve ülser denen hastalıklar oluşur.

Gastrit midenin içini döşeyen dokuların tümünün şişmesi, kızarması ve kanlanması demektir.

Ülser ise midenin veya 12 parmak barsağının belirli bir yerinde yara açılmasıdır.

ÜLSER VE GASTRİTİN NEDENLERİ

1. En önemli neden yemeklerin düzensiz olması ve uzun süre aç kalmadır.

2. Sigara, çay ve kahvenin çok fazla ve aç karnına içilmesi zararlıdır.

3. Günlük olay, üzüntü ve sıkıntıların mideyi etkilemesiyle de ülser oluşur.

GASTRİT VE ÜLSERDEN KORUNMANIN YOLLARI

1. Günde düzenli olarak 3 öğün yemek yemeli ve bütün günü simit, tost ve sandviç gibi yetersiz yiyeceklerle geçirmemelidir.

2. Mide ekşimesi veya şişkinliği olanlar uzun süre aç kalmamalı, yemek aralarında bir bardak süt veya bisküvi gibi ufak tefek şeyler yemelidir.

3. Sabahleyin kahvaltının etmeli, aç karnına sigara içmemelidir. Ayrıca mide şikâyetleri olanlara günde 3 bardaktan fazla çay zararlıdır.

4. Mümkün olduğu kadar sıkıntılardan kaçınmalıdır.

5. Bu şikâyetler oluştuğunda bir sağlık merkezine başvurmalı ve verilen öğütleri yerine getirmelidir. Unutmamalıdır ki ilerlemiş mide ülserleri daha da zararlı hastalıklara yol açabilir.

Çorum'da Maden-İş'le dayanışma

Çorum'da İGD'nin düzenlediği dayanışma gecesinde İlerici kadınların açtığı «Maden-İş Grevcileriyle dayanışma sergisi» büyük ilgi gördü. Yapılan satıştan elde edilen gelir sendikaya teslim edildi.

SAHİBİ: BERİA ONGER • SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: BERRİN UYAR
ADRES: Babiali Cad. Tasvire Han No:26 İstanbul Cağaloğlu
FİYATI: 300 Kuruş • ABONE FİYATI: 1 Yıllık 36 TL. 6 Aylık: 18 TL. Yurt Dışı: 1 Yıllık: 75 TL.
DİZGİ: MET/ER MATBAASI • FİLM: TAB GRAFİK
BASKI: ÖZAKIN MATBAASI
SON BASKI TARİHİ: 7 Aralık 1977

bu sayı 20.000 adet basıldı